

الفبای مدیریت منابع انسانی

تألیف و گردآوری:

رها وکیلی

مصطفی الهیاری

۱۳۹۸

سرشناسه	:	۱۳۵۹ - وکیلی، زهرا،
عنوان و نام پدیدآور	:	القبای مدیریت منابع انسانی/ تالیف و گردآورنده زهرا وکیلی، مصطفی‌اللهیاری.
مشخصات نشر	:	۱۳۹۸، تهران: زنده اندیشان
مشخصات ظاهری	:	۲۱۰ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۹۰۵-۹-۳
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	نیروی انسانی -- مدیریت
موضوع	:	Manpower planning
موضوع	:	نیروی انسانی -- برنامه‌ریزی
موضوع	:	Manpower policy
موضوع	:	کارکنان -- مدیریت
موضوع	:	Personnel management
شماره افزوده	:	۱۳۶۴-اللهیاری جلالی، مصطفی،
رده بندی کنگ	:	HF۵/۵۵۴۹
رده بندی یویی	:	۳۰۱/۶۵۸
شماره کتاب بناس ملی	:	۵۷۰۹۷۰۱

القبای مدیریت منابع انسانی

تألیف و گردآوری: زهرا وکیلی و مصطفی‌اللهیاری

ناشر: انتشارات زنده اندیشان

چاپ اول: ۱۳۹۸

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۹۰۵-۹-۳

● مرکز پخش: تهران: انتشارات زنده اندیشان.

۷۷۶۸۵۱۶۴-۷۷۶۸۵۱۹۶-۰۹۱۲۱۴۳۸۱۱۵

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت ۲۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

فصل اول: برنامه ریزی استراتژیک منابع انسانی

مقدمه

- ۲..... چرا برنامه ریزی منابع انسانی باید در راستای برنامه ریزی استراتژیک سازمان قرار گیرد؟
- ۳..... پیوند سازمان، برنامه ریزی استراتژیک و منابع انسانی
- ۶..... برنامه ریزی منابع انسانی
- ۹..... موانع موجود
- ۱۰..... الگوهای استراتژیک منابع انسانی
- ۱۱..... عناصر الگوی برنامه ریزی استراتژیک منابع انسانی
- ۱۴..... مفهوم طرح ریزی استراتژیک منابع انسانی
- ۱۵..... مزایای طرح ریزی استراتژیک
- ۱۵..... انواع مدل ها

فصل دوم: تجزیه و تحلیل شغل

- ۱۷..... تجزیه و تحلیل شغل
- ۱۷..... فواید تجزیه و تحلیل شغل
- ۱۸..... زمان اجرای تجزیه و تحلیل شغل
- ۱۸..... تجزیه و تحلیل شغل چگونه انجام می گیرد؟
- ۱۸..... روش های تجزیه و تحلیل شغل
- ۱۸..... عواملی که باید در تجزیه و تحلیل شغل مورد مطالعه و بررسی قرار گیرند

۱۹.....	پرسشنامه تجزیه و تحلیل شغل.....
۲۲.....	شرح شغل.....
۲۲.....	مشخصات شغل.....
۲۳.....	مراحل اجرای تجزیه و تحلیل شغل.....
۲۳.....	اثربخشی تجزیه تحلیل شغل.....
۲۴.....	طبقه بندی مشاغل.....
۲۴.....	مراحل طبقه بندی مشاغل.....
۲۵.....	اهداف مقاصد طبقه بندی مشاغل.....

فصل سوم: کارمندیابی منابع انسانی

۲۷.....	کارمندیابی.....
۲۸.....	محدودیت‌های فرایند کارمندیابی.....
۲۸.....	منابع و روش‌های تامین نیرو.....
۳۳.....	روش‌های جذب برون سازمانی.....

فصل چهارم: انتخاب کارکنان

۳۵.....	انتخاب کارکنان.....
۳۶.....	معیارهای انتخاب.....
۳۷.....	روش‌های انتخاب.....
۳۹.....	گستره مداخله در فرایند انتخاب.....
۴۱.....	فرآیند انتخاب.....
۴۳.....	عوامل مؤثر بر فرآیند انتخاب.....
۴۴.....	معیارهای عمومی انتخاب در نظام اسلامی.....

فصل پنجم: آشناسازی و اجتماعی کردن کارکنان

۴۵.....	آشناسازی.....

۴۶	اجتماعی کردن
۴۸	مراحل فرآیند اجتماعی کردن
۴۹	فرآیند اجتماعی کردن براساس شش رویکرد میلر
۵۰	استراتژی‌های فردی اجتماعی کردن
۵۱	استراتژی‌های سازمانی اجتماعی کردن

فصل ششم: آموزش و بهسازی کارکنان

۵۳	آموزش و بهسازی کارکنان
۵۴	آموزش چیست؟
۵۶	ضرورت آموزش کارکنان
۵۸	مقدمات لازم برای یک آموزش پیاپی
۵۹	تاثیر آموزش بر رفتار نیروی سازمانی
۶۰	تاثیر شرایط حاکم بر سازمان بر روش، نوع، تکرار، منبع انسانی
۶۲	مدیر با تدبیر راهی به سوی آموزش کارآ
۶۵	لزوم بازبینی در آموزش منابع انسانی
۶۶	اخلاق در آموزش منابع انسانی
۶۶	نقش اخلاق در مدیریت منابع انسانی

فصل هفتم: مسیر پیشرفت شغلی کارکنان

۶۹	مسیر پیشرفت شغلی کارکنان
۶۹	اهداف مسیر پیشرفت شغلی کارکنان
۷۰	مراحل مسیر پیشرفت شغلی کارکنان
۷۰	توسعه مسیر پیشرفت شغلی
۷۰	مدیریت مسیر پیشرفت شغلی
۷۱	روند مدل‌های مدیریت بر مسیر پیشرفت شغلی

فصل هشتم: انگیزش کارکنان

تعریف انگیزه.....	۷۳
نظریه‌های انگیزش.....	۷۴
۱- نظریه‌ی نیازهای مازلو.....	۷۴
۲- نظریه‌ی دو عاملی هرزبرگ.....	۷۵
۳- نظریه‌ی ERG آلدرفر.....	۷۷
۴- نظریه‌ی نیازهای پنج گانه گلاسر.....	۷۹
۵- نظریه‌ی X و Y داگلاس مک گریگور.....	۷۹
۶- نظریه‌ی برابری یا عدالت.....	۸۰
۷- نظریه‌ی انتظار و رور.....	۸۲
۸- نظریه‌ی هدف گذاری.....	۸۳
۹- نظریه‌ی اسناد(نسبت دادن).....	۸۴
۱۰- نظریه‌ی مک کللند(انگیزه‌ی پیشرفت).....	۸۵

فصل نهم: ارزیابی عملکرد کارکنان

ارزیابی عملکرد.....	۸۸
اهداف ارزیابی عملکرد.....	۹۰
نقش‌های ارزیابی.....	۹۱
ضرورت ارزیابی عملکرد.....	۹۳
جایگاه ارزیابی عملکرد در نظریه سازمانی.....	۹۳
ارزیابی کنندگان عملکرد.....	۹۵
ویژگی‌های ارزیابی کنندگان.....	۹۵
خطاهای ارزیابی عملکرد.....	۹۵
نقش‌های ارزیابی شوندگان.....	۹۶

۹۷.....	کارکردهای ارزیابی عملکرد
۹۸.....	روش‌های ارزیابی عملکرد
۹۸.....	انواع الگوهای ارزیابی عملکرد
۱۰۲.....	عناصر اصلی ارزیابی عملکرد
۱۰۳.....	شرایط مورد نیاز ارزیابی عملکرد

فصل دهم: طراحی شغل کارکنان

۱۰۶.....	طراحی شغل
۱۰۷.....	تعریف طراحی شغل
۱۰۸.....	اهداف طراحی شغل
۱۰۸.....	مکاتب فکری در مورد طراحی شغل
۱۱۰.....	شیوه‌های طراحی شغل
۱۱۰.....	الگوهای طراحی شغل
۱۱۱.....	روش توسعه شغل (گسترش افقی شغل)
۱۱۲.....	روش غنی سازی شغل (توسعه عمودی شغل)

فصل یازدهم: ارتباطات کارکنان

۱۱۳.....	واژه شناسی ارتباط
۱۱۳.....	تعریف ارتباط
۱۱۴.....	اهمیت ارتباط
۱۱۵.....	ویژگی‌های فرایند ارتباط
۱۱۶.....	عوامل مؤثر در ارتباط
۱۱۶.....	ارتباطات دو سویه
۱۱۷.....	مهارت‌های ارتباطی
۱۲۴.....	انواع ارتباط از دیدگاه ادوین امری

۱۲۵.....	مدل ارتباطی دیوید برلو
۱۲۸.....	مدل فراگرد ارتباط
۱۳۱.....	مهارت رمزگذاری
۱۳۳.....	مهارت رمزخوانی
۱۳۴.....	مهارت تعقل

فصل دوازدهم: خودکارآمدی کارکنان

۱۳۶.....	مفهوم خودکارآمدی
۱۳۸.....	اثرات خودکارآمدی بر کارکردهای روان شناختی
۱۴۲.....	راهبردهای ایجاد و تقویت باور خودکارآمدی کارکنان

فصل سیزدهم: مهندسی مجدد در منابع انسانی

۱۴۹.....	مقدمه
۱۵۰.....	مفهوم مهندسی مجدد
۱۵۱.....	مهندسی مجدد در منابع انسانی
۱۵۲.....	گام‌های مهندسی مجدد

فصل چهاردهم: سیستم اطلاعات منابع انسانی

۱۵۳.....	سیستم اطلاعات منابع انسانی
۱۵۵.....	ابعاد سیستم اطلاعات منابع انسانی
۱۵۶.....	مراحل اصلی تهیه سیستم اطلاعات منابع انسانی
۱۶۲.....	مزایای سیستم اطلاعات منابع انسانی

فصل پانزدهم: پرداخت‌های تشویقی کارکنان

۱۶۶.....	انواع طرح پرداخت
۱۶۶.....	پاداش در مقابل تشویق

۱۶۷.....	پیوند عملکرد و پرداخت
۱۶۸.....	پرداخت متغیر و تضمین نشده
۱۶۸.....	طرح‌های تشویقی فردی
۱۷۲.....	پرداخت‌های تشویقی گروهی
۱۷۳.....	مشارکت در دستاورد
۱۷۴.....	پرداخت برای کیفیت و خدمت به مشتری
۱۷۶.....	مزایا و معایب پرداخت‌های گروهی
۱۷۶.....	تامین مالی
۱۷۷.....	تناسب با فرهنگ سازمان

فصل شانزدهم: خاسته‌ای فرا روی مدیریت منابع انسانی

۱۷۹.....	مقدمه
۱۷۹.....	ویژگی‌های نیروی انسانی در اقتصاد دانش مدار
۱۸۰.....	نحوه رقابت سازمان‌ها در اقتصاد دانش مدار
۱۸۲.....	فرصت‌های پیش روی مدیریت منابع انسانی در اقتصاد دانش مدار
۱۸۴.....	مبایس سرمایه انسانی
۱۸۶.....	تسهیل کننده دانش
۱۸۷.....	برقرار کننده رابطه
۱۸۸.....	متخصص در کسب آرایش و آمادگی سریع
۱۹۱.....	منابع و مآخذ

دنیای فعلی انسان‌ها، پیام سازمان‌ها است و سازمان‌ها در مفهوم کلی کلمه، از بنیان‌ها و شالوده‌های اصلی، جدا نمی‌پذیرد. جوامع بشری محسوب می‌شوند. این کتاب حاصل مطالعات و تحقیقات بر روی سیستم‌های انجام یافته در حوزه مدیریت منابع انسانی می‌باشد که هدیه‌ای است به مدیران و مسئولان دلسوز و اساتید و دانشجویان سختکوش ایران اسلامی.

سازمان‌ها به وضوح، متشکل از چیزی بیش از نمودارهای سازمانی هستند. موجودیت آن‌ها براساس منابع متعددی همچون منابع انسانی، مالی، مادی و اطلاعاتی و دانش شکل می‌گیرد. با وجود این مدیریت منابع انسانی برای سازمان‌ها به مثابه کارکردی حیاتی تلقی می‌شود. زیرا مفهوم اصلی شکل دهنده سازمان‌ها مردمند و اعمال مدیریت اثربخش بر آن‌ها وظیفه اصلی مدیریت منابع انسانی است. اما مدیریت، اصلی‌ترین و مهم‌ترین مقوله‌ایست که باید بتواند با شناخت ظرفیت‌ها، استعدادها، زمینه رشد و تعالی را فراهم نماید و در این وادی نقش مدیریت منابع انسانی در راستای شناخت کشف استعدادهای انسانی، پرورش و به کار گماردن و استفاده بهینه از ظرفیت موجود، بیش از پیش متجلی می‌گردد.

لذا به سبب اهمیت موضوع مدیریت منابع انسانی، حاصل تحقیقات و مطالعات خود را به مسولان و دلسوزان متعصب و علاقمند سازمان‌ها، دستگاه‌های اجرایی و همچنین جویندگان علم و دانش پژوهان، کار آفرینان و سایر علاقمندان تقدیم نمود و امیدوار است دیگر تلاشگران عرصه علم و حوزه مدیریت برای توفیق روزافزون ایران در تمام عرصه‌ها، همکاری، هماهنگی نموده و با تشریک مساعی و تبادل ایده، ما را در ارائه بهترین و ضروری‌ترین آثار مرتبط با نیاز روز و علم مدیریت یاری گر باشند.

به امید فردایی بهتر و برتر